

s	ft:	Revisjonsrapport
----------	------------	-------------------------

Rapport nr.:	2008.071.R.SFT		
Virksomhet:	Elkem Carbon AS	Organisasjonsnummer:	973095390
Virksomhetens adresse:	Postboks 8040 Vågsbygd 4675 KRISTIANSAND	SFTs saksnr.:	2008/56
EMAS-registrert:	Nei	Anleggsnummer:	1001.071.01
ISO-14001-sertifisert:	Ja	Antall sider:	9
Regelverk:	Forurensningsloven (og/ eller Produktkontrol- loven) med tilhørende forskrifter	Tidsrom for revisjonen:	04.- 06.03.2008
Utslippstillatelse av:	22.02.2005	Tidsrom for forrige kontroll:	11.07.2006 (inspeksjon)
Risikoklasse:	1	SFTs revisjonsgruppe:	Per Morten Myhra Geir Tovslid
Gebysats:	2	Kontaktperson fra virksomheten under revisjonen:	Bente Sundby Håland

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble konstatert under systemrevisjonen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Håndtering av kjemikalier; risikovurderinger, lagring, merking, deklarerer til produktregisteret, substitusjon og HMS-datablad.
- Status mht. utfasing av PCB-holdig innendørs og utendørs lysarmatur og strømgjennomføringer, merking av eventuelle PCB-holdige isolerglassruter og eventuell PCB i tidligere brukte bygningsartikler.
- Kvalitetssikring av konsesjonsbelagte og andre rapporteringspliktige utslippskomponenter til luft og vann.

Hovedkonklusjon:

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

- Elkem Carbon AS har ikke utarbeidet noen oppdatert miljørisikovurdering.
- Konsentrasjonsgrensene for støv har blitt overskredet i 2007.
- Elkem Carbon AS har ikke vurdert usikkerheten knyttet til de rapporterte utslippstallene i egenkontrollrapporten, og om utslippskontrollen som gjennomføres er god nok med hensyn til omfang og prøvetakingsfrekvens.

Følgende anmerkninger ble dessuten gitt:

- Det rapporterte N₂O-utslippet i egenkontrollrapportene for utslipp av klimagasser i 2005, 2006 og 2007 er ikke N₂O, men NO_x.
- Utslipptet av PAH₁₆ til sjø har ikke basis i faktisk målt vannmengde.
- Virksomheten har ingen rutine som sikrer samsvar mellom opplysningene som står på faremerkeetikettene, i HMS-databladene og deklarasjonsskjemaene som sendes til Produktregisteret (PR).

Utarbeidet dato: 28.03.2008

Godkjent dato: 28.03.2008

Sign.:

Sign.:

Revisjonsleder Per Morten Myhra

Overordnet Anne-Elisabeth Arnulf

Innholdsfortegnelse

	Side
1. Innledning	4
2. Dokumentunderlag	4
3. Omfang	4
4. Avvik	5
5. Anmerkninger	6
6. Andre forhold	7
7. Gjennomføring	7

Vedlegg:

Vedlegg 1: Dokumentunderlaget for SFTs systemrevisjon

Vedlegg 2: Deltakere ved SFTs systemrevisjon

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved Elkem Carbon AS i perioden 04.03 - 06.03.08. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med systemrevisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Det ble særlig sett på områder som har betydning for ytre miljø. Revisjonen har bl.a. omfattet vurdering av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Systemrevisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- **AVVIK** defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.* (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- **ANMERKNING** defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Aktuelle lover og forskrifter.
- Diverse korrespondanse mellom Elkem Carbon AS og SFT.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse, miljø og sikkerhet.
- Utslippstillatelse av 22.02.05.
- Egenkontrollrapporteringene for 2004, 2005 og 2006.

Dokumenter av spesiell viktighet for gjennomføring av revisjonen er listet i vedlegg 1.

3. Omfang

SFTs systemrevisjon omfattet følgende områder:

- Håndtering av kjemikalier; risikovurdering, lagring, merking, deklarerer til produktregisteret, substitusjon, samt anskaffelse og utarbeidelse av HMS-datablad.
- Status for utfasing av PCB i utendørs og innendørs lysarmatur og strømgjennomføringer, merking av eventuelle PCB-holdige isolerglassruter og kartlegging av eventuell tidligere bruk av PCB-holdige byggvareartikler (maling, mørtel og fugemasse).
- Kvalitetskontroll av konsesjonsbelagte og andre rapporteringspliktige utslippskomponenter til luft og vann.

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

Avvik 1

Elkem Carbon AS har ikke utarbeidet noen oppdatert miljørisikovurdering.

Avvik fra: Utslippstillatelsen av 22.02.2005 punkt 10.1 ”Miljørisikovurdering” og punkt 10.2 ”Forebyggende tiltak”.

Kommentarer:

Ifølge punkt 10.1 og 10.2 i utslippstillatelsen skal virksomheten ha en oppdatert miljørisikovurdering av sin virksomhet. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal være kartlagt. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

På basis av miljørisikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighets- og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oversikt over de forebyggende tiltakene.

Elkem Carbon AS gjennomførte en intern risikovurdering i november 2006. Siden 2006 er det blant annet etablert ny målestasjon for kontroll av utslipp til vann og blitt bygd testanlegg for utnyttelse av energiinnholdet i avgassen fra kalsinering av petrolekoks på kalsineringsovn K13. En ny oppdatert miljørisikovurdering med disse forholdene inne, er ikke gjennomført.

Avvik 2

Konsentrasjonsgrensene for støv har blitt overskredet i 2007.

Avvik fra: Utslippstillatelsen av 22.02.2005 punkt 4.1 ”Utslippsbegrensninger”.

Kommentarer:

Utslippsgrensene for støv fra kildene F1 Søderberg, F2 Mølle filter og BI-3 AVL (avløftning fra blandemaskin for stampemasse), 25 mg/Nm^3 , har ifølge egenkontrollmålingene for 2007 blitt overskredet. Det samme har konsentrasjonsgrensen for støv fra F7 filter for transportluft. Konsentrasjonsgrensningen her er 150 mg/Nm^3 .

Avvik 3

Elkem Carbon AS har ikke vurdert usikkerheten knyttet til de rapporterte utslipps-tallene i egenkontrollrapporten, og om utslippskontrollen som gjennomføres er god nok med hensyn til omfang og prøvetakingsfrekvens.

Avvik fra: Utslippstillatelsen av 22.02.2005 punkt 11.1 ”Måling og beregning av utslipp” og punkt 11.2 ”Rapportering til SFT”.

Kommentarer:

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Dette gjelder for både de komponenter som er regulert gjennom grenseverdier og de komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten.

Virksomheten skal i forbindelse med rapporteringen av utslippsdata til SFT også angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Det rapporterte N₂O-utslippet i egenkontrollrapporten for utslipp av klimagasser i 2005, 2006 og 2007 er ikke N₂O, men NO_x.

Kommentarer:

Utslippstallene som virksomheten har rapportert er NO_x, ikke N₂O. Det betyr at de klimagassutslippene som virksomheten har rapportert for disse årene, angitt som CO₂-ekvivalenter, er for høye.

Anmerkning 2

Elkem Carbon AS har ikke undersøkt om det finnes PCB-holdige strømgjennomføringer på bedriftsområdet og om det har blitt brukt PCB-holdige byggvarer (maling, mørtel og fugemasse) i bygningsmassen.

Kommentarer:

Elkem Carbon AS opplyser at det finnes tre PCB-holdige strømgjennomføringer på bedriftsområdet som virksomheten disponerer. Strømgjennomføringene er ikke undersøkt med hensyn til innhold av PCB.

Strømgjennomføringer brukes til å føre strøm fra luftstrek inn i bygg eller traforom, og/eller andre steder. En regner med at strømgjennomføringer med innhold av PCB kan finnes i anlegg fra perioden 1950 – 1980. Utfasingsfristen for PCB-holdige strømgjennomføringer er 01.01.2010. Virksomheter som ikke har faset ut strømgjennomføringene eller ikke har oversikt over om de har brukt andre PCB-holdige materialer i sin virksomhet må snarest:

- Kartlegge sine anlegg og få oversikt over status.
- Avsette nødvendige økonomiske midler for å sikre utfasing og sanering.
- Merke eventuelt utrangert utstyr/materiale for å sikre forvarlig avfalls-håndtering.

Anmerkning 3

Utslipet av PAH₁₆ til sjø har ikke basis i faktisk målt vannmengde.

Kommentarer:

Utslipet av PAH₁₆ til sjø, via V-overløpet i overløpskummen, må ha basis i faktisk målt vannmengde og ikke i registrert forbruk av kjølevann i anlegg for kjøling av utstøpte briketter og sylinderelektroder.

Forbruket av kjølevann er normalt høyere enn faktisk målt vannmengde gjennom overløpskummen. I perioder med mye nedbør kan dessuten både tak- og overflatevann komme inn i avløpssystemet og drenerer til sjø via overløpskummen. I det første tilfellet, med målt forbruk av kjølevann og målt PAH₁₆ konsentrasjon over V-overløpet, blir utslippet av PAH₁₆ beregnet for høyt. I det andre tilfellet, med målt forbruk av kjølevann og målt PAH₁₆-konsentrasjon over V-overløpet, blir beregnet PAH₁₆-utslipp trolig for lavt på grunn av fortyningseffekten.

Anmerkning 4

Virksomheten har ingen rutine som sikrer samsvar mellom opplysningene som står på faremerkeetikettene, i HMS-databladene og deklarasjonsskjemaene som sendes til Produktregisteret (PR).

Kommentarer:

Det er viktig at virksomheten har rutine som sikrer at kjemikaliene som importeres, brukes og omsettes er korrekt faremerket, har oppdaterte HMS-datablad og at deklarasjonspliktige produkter blir korrekt registrert i PR. Opplysningene som står på faremerkeetikettene, HMS-databladene og er rapportert til PR skal være identiske. Virksomheten hadde ingen rutine på området.

6. Andre forhold*PCB i lysarmatur og isolerglassruter.*

Virksomheten opplyser at det ikke finnes innen- eller utendørs lysarmatur som inneholder PCB på bedriftsområdet (jf. egenkontrollrapportene for 2004, 2005 og 2006). Virksomheten opplyser videre at bygningsmassen som disponeres heller ikke har isolerglassruter som inneholder PCB. Dokumentasjon på eventuell gjennomført kartlegging og utfasing var ikke tilgjengelig da kontrollen ble gjennomført.

7. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Åpningsmøte 03.03.08: Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 03. - 06.03.08: Det ble ført samtale med 12 personer.

Avsluttende møte 06.03.08.: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på systemrevisjonen.

VEDLEGG 1

Dokumentunderlaget for SFTs systemrevisjon

Redegjørelse for hvilke dokumenter som ble lagt til grunn for revisjonen ved virksomheten.

Nedenfor er det listet opp andre dokumenter som var av spesiell viktighet som dokumentunderlag for gjennomføring av revisjonen.

1. Lov om kontroll med produkter og forbrukstjenester (produktkontrollloven).
2. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
3. Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).
4. Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier.
5. Forskrift om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer.
6. Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier.
7. Stofflisten for farlige kjemikalier
8. Håndtering av farlig avfall (veileder)
9. Regler for beregning og måling av klimagassutslipp fra bedrifter som inngår i forståelsen mellom Norsk Industri (tidligere PIL) og Miljøverndepartementet.
10. Bedriftenes egenrapportering til forurensningsmyndighetene (veileder).
11. Virksomhetens dokumentasjon knyttet til risikovurdering, lagring, merking, deklarerer til produktregisteret, substitusjon og HMS-datablad.
12. Bakgrunnsdata knyttet til kvalitetskontroll av konsesjonsbelagte og andre rapporteringspliktige utslippskomponenter oversendt pr. e-mail.

VEDLEGG 2**Deltagere ved SFTs revisjon**

I tabellen under er det gitt en oversikt over funksjonene til de personene som deltok på åpningsmøtet og det avsluttende møtet. De personene som det ble ført samtale med er også angitt i tabellen. Det ble ikke gjennomført formøte.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Samtale	Sluttmøte
Direktør		X		X
Produksjonssjef		X	X	X
Kvalitets og miljøansvarlig		X	X	X
Kvalitetsingeniør		X	X	X
Miljøteknikker		X	X	X
Vedlikeholdssjef		X	X	X
EBS-koordinator		X		
Prosessansvarlig kalsinering		X	X	
Elektroansvarlig		X	X	X
Prosessansvarlig elektrodemasse		X	X	X
HMS-ansvarlig Elkem Research			X	
Sentrallab. Elkem Research			X	
Driftsleder elektrodemasse			X	
Driftsoperatør i Søderberg (blander)			X	

Revisjonsgruppe:

Per Morten Myhra (revisjonsleder)

Geir Tovslid (revisor)